

Enheten för produktsäkerhet

Anmälan till tillsynsmyndigheten från en företagare i kontaktmaterialbranschen om verksamhetsstället och den verksamhet som bedrivs där

Denna instruktion är avsedd för tillsynsmyndigheternas bruk, men företagare kan också utnyttja den. Eftersom Livsmedelssäkerhetsverket Evira inte getts någon normgivningsrätt i saken i fråga, kan Evira inte ge några bindande föreskrifter. Tolkningarna i denna instruktion är synpunkter hos den myndighet som leder livsmedelstillsynen på hur lagstiftningen borde tillämpas. I sista hand avgör en domstol frågor som gäller tillämpandet av lagstiftningen.

Anmälan till tillsynsmyndigheten från en företagare i kontaktmaterialbranschen om verksamhetsstället och den verksamhet som bedrivs där – Instruktion till de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna

1. Allmänt

Med material och produkter som kommer i kontakt med livsmedel (nedan kontaktmaterial) avses sådana material och produkter, som är avsedda att direkt eller indirekt komma i kontakt med livsmedel. Sådana är till exempel livsmedelsförpackningar, matkärl och bestick, apparater och utrustning inom livsmedelsindustrin och engångshandskar. Också sådana ämnen och produkter, som används vid tillverkning av kontaktmaterial, såsom tryckfärger, lack och lim är kontaktmaterial. Livsmedelslagen 23/2006 gäller i tillämpliga delar också kontaktmaterial.

Kraven som hänför sig till kontaktmaterialens säkerhet och kvalitetsledningen av verksamheten i branschen ingår i lagstiftningen, som är lätt att finna på jord- och skogsbruksministeriets webbsidor: http://www.evira.fi/portal/se/evira/kontakt/vem_vanda_sig_till/. Den finska lagstiftningen är samstämmig med EU-lagstiftningen. Ett undantag är handels- och industriministeriets beslut 268/1992 om tungmetaller som övergår från förnödenheter som kommer i beröring med livsmedel, som är en nationell författning.

Ansvaret för kontaktmaterialens säkerhet och annan överensstämmelse med kraven ligger hos företagarna i branschen. En företagare som tillverkar eller inför kontaktmaterial skall ha ett system för egenkontroll eller kvalitetsledning för att hantera produkternas överensstämmelse med kraven. Om detta har getts instruktioner på Livsmedelssäkerhetsverket Eviras webbsidor: http://www.evira.fi/portal/se/livsmedel/tillverkning_och_forsaljning/kontaktmaterial/.

Kontaktmaterialen skall också vara spårbara på samma sätt som livsmedlen. Tillverkaren och importören skall veta varifrån de använda råvarorna och produkterna anskaffats och till vem produkterna han tillverkat eller marknadsfört levererats.

Myndigheten har som uppgift att utöva tillsyn över att överensstämmelsen med kraven omsätts i praktiken genom att kontrollera att företagarens plan för egenkontroll har rätt omfattning och är tillräcklig, att kvalitetssäkringsförfarandena är lämpliga och att dokumenteringen sker på korrekt sätt. Evira har gett instruktioner om tillsynen över kontaktmaterialverksamhet och utarbetat tillsynsinstruktioner med tillhörande blanketter för myndigheternas bruk. Instruktionerna är till nytta också för företagarna i branschen då dessa utarbetar ett system för egenkontroll eller kvalitetsledning. Instruktionerna finns på Eviras webbsidor, också på finska och engelska: http://www.evira.fi/portal/se/livsmedel/tillverkning_och_forsaljning/kontaktmaterial/

Enheten för produktsäkerhet

Anmälan till tillsynsmyndigheten från en företagare i kontaktmaterialbranschen om verksamhetsstället och den verksamhet som bedrivs där

Myndigheten skall i enlighet med riksprogrammet för livsmedelstillsynen (EVO 2011-2014, kapitel 3.3) inkludera tillsynen över verksamheterna i kontaktmaterialbranschen i sitt livsmedelstillsynsprogram.

2. Grunderna för registreringen av verksamhetsställena

Artikel 23 i förordning (EG) nr 1935/2004¹ och artikel 10 i förordning (EG) nr 882/2004² om offentlig kontroll förutsätter att myndigheterna skall utöva tillsyn över material och produkter som kommer i kontakt med livsmedel. Också den allmänna hygienförordningen (EG) nr 852/2004³ ställer krav på förpackningsmaterialens kvalitet och tillsynen över förpackningsmaterial.

Det är ändamålsenligt att utöva tillsyn över att kontaktmaterialens överensstämmelse med kraven omsätts i praktiken på de företagares verksamhetsställen, som släpper ut dem på marknaden. Genomförandet av tillsynen förutsätter att myndigheterna har tillräcklig information om företagarna i branschen och särskilt om sådana verksamhetsställen, där den idkade verksamheten spelar en roll med tanke på produkternas säkerhet och överensstämmelse med kraven. Av den orsaken har man med ändringen (643/2010, paragraf 21a) av livsmedelslagen 23/2006 ålagt företagarna i kontaktmaterialbranschen att lämna en anmälan om sin verksamhet och sitt verksamhetsställe till livsmedelstillsynsmyndigheten i den kommun, där verksamhetsstället finns.

Anmälnings- och registreringsskyldigheten gör alla typer av verksamhetsidkare inom kontaktmaterialbranschen lika kända för myndigheten. Vid sidan om tillsynen möjliggör registreringen en effektivare informationsförmedling till företagarna. Åtgärden hjälper också myndigheterna i inriktningen av tillsynen.

3. Anmälningen och registreringen i praktiken

Med tanke på lämnandet av anmälan har Evira utarbetat ett modelldokument, som tillsynsmyndigheten kan erbjuda företagarna till exempel via sina webbsidor. Innan blanketten tas i bruk skall tillsynsmyndigheten komplettera den med sina egna kontaktuppgifter eller med andra ord fylla i punkterna A-N (logon är inte obligatorisk) på blanketten. Modelldokumentet finns att få på Eviras webbsidor

http://www.evira.fi/portal/se/evira/blanketter_och_anvisningar/livsmedel/modelldokument/

Anmälningsblanketten bygger på första sidan av blanketten för kontroll av kontaktmaterial. Myndigheten inför verksamhetsstället och verksamheten som bedrivs där i sitt register över tillsynsobjekt utgående från verksamhetstypen och preciseringen av denna enligt objektsinformationssystemet KUTI 1 (Utveckling av informationsinsamlingen inom den kommunala livsmedelstillsynen). Med verksamhetstyp avses slaget av tillverkad eller marknadsförd produkt (såsom plaster, papper och papp, metaller) och med preciseringen av verksamhetstypen avses verksamhetens karaktär och form (såsom tillverkning, förädling, införsel, marknadsföring). Företagaren kan idka flera olika

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1935/2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel och om upphävande av direktiven 80/509/EEG och 89/109/EEG

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien

Enheten för produktsäkerhet

Anmälan till tillsynsmyndigheten från en företagare i kontaktmaterialbranschen om verksamhetsstället och den verksamhet som bedrivs där

typer och former av verksamhet på ett och samma verksamhetsställe och om alla dessa skall då lämnas en anmälan för införsel i registret.

Företagaren skall lämna en anmälan om sitt verksamhetsställe och verksamheten som bedrivs där till livsmedelstillsynsmyndigheten i den kommun, där verksamheten idkas, med en blankett som livsmedelstillsynsmyndigheten ger företagaren för detta ändamål. Anmälan skall lämnas inom ett år efter att författningen trädde i kraft dvs. senast den 30 augusti 2011. Om en företagare idkar verksamhet på flera orter, skall en anmälan sändas separat till myndigheten i varje kommun där verksamhet idkas. Livsmedelstillsynsmyndigheternas kontaktuppgifter finns tillgängliga för företagare på Eviras webbsidor under (på finska):

http://www.evira.fi/portal/fi/evira/yhteystiedot/kenen_puoleen_kaantya_elintarvikkeet/

Anmälnings- och registreringsskyldigheten gäller alla företagare i Finland som släpper ut kontaktmaterial på marknaden. Sådana är företagarna som tillverkar material och produkter som används vid tillverkning av kontaktmaterial och produkter, företagarna som tillverkar egentliga kontaktmaterial, företagarna som idkar partihandel med kontaktmaterial och företagarna som idkar införsel av kontaktmaterial på den inre marknaden i EU och företagarna som idkar införsel av kontaktmaterial från länder utanför EU-området och motsvarande företagare som idkar utförsel av kontaktmaterial. Anmälningsskyldigheten gäller alla företagare i branschen oberoende av det, vilket kontaktmaterial eller vilken kontaktprodukt det rör sig om.

Utöver de som nämnts ovan i punkt 1 och i denna punkt är företagare som släpper ut på marknaden till exempel följande material, apparater och utrustning skyldiga att lämna en anmälan om sin verksamhet:

- tillverkare och importörer av tillverkningsutrustning och behållare för livsmedelsindustrin
- tillverkare och importörer av förpackningsmaskiner och transportband för livsmedelshandeln och livsmedelsindustrin
- livsmedelstillverkare eller andra förpackare som marknadsför förpackningsmaterial
- partiaffärer som inför och marknadsför små apparater avsedda för matlagning i privathushåll
- tillverkare och marknadsförare av arbetsbänkar/ytbeläggningar för livsmedelsindustrin och privathushåll
- importörer av mjölkmaskiner
- tillverkare och marknadsförare av kärl (keramikkarl inbegripa) avsedda för livsmedelsbruk.

Då till exempel en importpartiaffärs centralförvaltning och partihandelslager ligger på olika orter, följs vid registrering och tillsyn samma förfarande som för livsmedelsobjektens del: bägge inför objektet i registret, men den fysiska kontrollbefogenheten ligger hos myndigheterna på lagerorten. I sådana situationer har myndigheterna på de olika orterna skäl att byta information sinsemellan.

Anmälningsskyldigheten gäller inte detaljhandeln

Livsmedelsföretagare kan till exempel tillverka förpackningsaskar av färdig plastskiva, askar av papp eller blåsa flaskor av förformar (preforms) i det stadium då ett livsmedel förpackas. Sådan vidareförädling av kontaktmaterial betraktas inte som utsläppande av kontaktmaterial på marknaden och anmälnings- och registreringsskyldigheten gäller inte dessa livsmedelsföretagare eller denna verksamhet.

Om läget i fråga om kvalitetsledningssystemet/planen för egenkontroll hos företagarna i kontaktmaterialbranschen frågas också på blanketten, eftersom skyldigheten i fråga om detta, den s.k.

Enheten för produktsäkerhet

Anmälan till tillsynsmyndigheten från en företagare i kontaktmaterialbranschen om verksamhetsställe och den verksamhet som bedrivs där

GMP-förordningen 2023/2006⁴, trädde i kraft den 1 september 2008. I samband med mottagandet av anmälan kan den kommunala myndigheten till exempel överenskomma om tidtabellen för kontrollen av kvalitetsledningssystemet.

4. Informeringen om anmälnings- och registreringskyldigheten

Evira informerar såväl företagarna och dessas centralorganisationer som tillsynsmyndigheterna om anmälnings- och registreringskyldigheten under åren 2010 och 2011 via många olika kanaler och samarbetsnätverk till exempel genom föreläsningar på seminarier och artiklar i facktidningar.

Evira ber de kommunala tillsynsmyndigheterna kontakta de företagare i kontaktmaterialbranschen, som eventuellt redan är införda i myndigheternas register, och uppdatera uppgifterna om dem i enlighet med modellblanketten. Enligt anvisningarna i riksprogrammet för livsmedelstillsynen (EVO) har kommunerna redan tidigare vid sidan om livsmedelsobjekten ombetts registrera också företagarna i kontaktmaterialbranschen inom kommunernas område. Kommunerna ombes också aktivt kontakta de företag i branschen i fråga som idkar verksamhet inom kommunernas område och som ännu inte införts i registret över tillsynsobjekt.

Ikraftträdande

Denna instruktion har trätt i kraft den 26 januari 2011 och gäller tills vidare.

För kännedom

Jord- och skogsbruksministeriet/ELO
Regionförvaltningsverkens huvudverksamhetsställen och andra verksamhetsställen
Evira/LIVA
Försvarsmakten
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira
Tullmyndigheten

Ändringar i jämförelse med den förra versionen:

- på sidan 3, den tredje underpunkten gällande livsmedelstillverkare och andra förpackare

⁴ Kommissionens förordning (EG) nr 2023/2006 om god tillverkningssed när det gäller material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel